

Framh. av 1. síðu.

Hví eg eri . . .

fyrir 30 % av öllum, sum hava rætt at stemma. 5. Tað hevur verið síður uttan at staðið í grundlógini, men er komið nú í grundlógargrúppskotið, at tað í ríkisstýrið fær eitt óálitispróg, má tað leggja frá sær. 6. Grönlendingar fáa sama umboðsrætt í fólkatinginum sum føroyingar, 2 menn. 7. Dóttir kann arva krúnuna, um kongurin ikki eigur son. 8. 5/6 av fólkatinginum kunnu samtykkja lóg, ið slakar í suverenitetinum, um tað gerst neyðugt fyri hermál-averjusingongu við onnur lond. Hetta seinasta eru menn ójavnir á máli um. Men so heitiligar sum tíðinar eru, er hermálið vordrið eitt lívsmál eisini hjá teimum smærri tjóðunum; eystan og vestan standa og benda sum illir tarvar hvør móti øðrum.

Allar hesar broytingar og uppskyt eru neyðugar ábøtingar og demokratisk framstig, sum hvør frísinnaður føroyingur kann stýðja og vera við til at samtykkja.

Men gr. 76. petti 1. ið setir arbeiði til öll sum eitt grundlógarkrav, er tað, ið hin arbeiðandi fjöldin í Föroyum hevur størsta áhug fyri at fáa bjargað. Latíð okkum vera við í tákningum at fáa bjargað hesum rættinum fyri arbeiðarafjöldini!

A Tvöryri, tann 18. mai 1953.

P. M. Dam.

KONSERT

I seinastu viku var sangkórið í Vági her og sang fyrri fólki í Sjóneikahúsinum og K. F. U. M.

Songstjórin, Edith Dahl, sýndi her fólki, hvussu vakur kirkjusangur er, tá hann verður velt framborin, og vit, ið av og á hava hoyrt hetta kór í kirkjunni har suðuri, kunnu bert gleða okkum yvir, hvussu við tey vóru fagnaði her.

Stórt spell er, at so nógvar av teimum frálíku mannfólkaróddunum ikki vóru við; kundu tit ikki roynt at komið aftur higar, tá hesir koma aftur, so kórið kann vera fullmannað.

Harra Louis Zachariassen

Vinnaður!

Skilji av grein tinni í »Tingakrossi« tann 20. í h., at tú fegin víst hava tað at sigga soleiðis út, at tinni álop á meg einans eru svar uppá tiltalu.

Tú skjýtur til, hvat »Föroya Social-Demokratur« skal hava byrjað við.

Men tú kanst einki vísa á meg at hava sagt uttan, at tú skalt vera halva öld aftaná í fatan tinni um, hvussu ríkisdagsmenn skulu verða valdir.

Tú, hetta er einki álop, men bara mín og okkara javnaðarmanna skiljan ella metan av tinni fólkatingsmannastöðu — og hon skuldi sigast til valið.

Uttan at elva tjak ella gera tær ónt haldi eg, at eg kann siga, at fara vit at meta blóðini »Tingakross« og »Föroya-Socialdemokrat« saman, hvat ið víðvikur álopum ella byrjan av orðaleiki hvørt móti øðrum, verður »Krossure« at vinna.

Tað, sum elvdi mær at siga nökur orð til tín, var tín merkliga brikslan í læknastríðnum.

Henda brikslan var ósonn og ógrundað.

Bróðir tín og leiðandi parlamentin vóru saman við mær í Klakksvík. Eg veit, at teir sum heiðursmenn eins og hvør einasti Norðoyingur, ið

talaðu við meg ella hoyrdu meg tala privat ella alment kunnu vátta.

at teir hoyrdu ikki meg siga eitt einasta eggjandi orð.

at teir ikki hava hoyrt meg tikið titt navn uppá tunguna á læknastríðnum.

Hvussu láturligt. L. Z., at spilla tíð og blekk við at illgita, at eg ella nakar skulu hava »skuldsett teg fyrir at hava fírt pennin í læknastríðnum!

Hvur tú ikki hjúklað fyrir læknunum, men heldur tú við Klakksvíksskingum og Norðoyingum er tað gott, at tú hevur fingið høvi at siga tað, tí tað mótsetta var á munni uttan at eg gav tí víðari gætur ella við einum orði korpoteradi tað víðari í Norðoyum. Men onkur Norðoyingur hevur so hoyrt tað, eftir sum tú skrivur.

Men at næsti maður tín var við Norðoyingum í Klakksvík í læknastríðnum veit eg, tí eg havi eintak av skjali, sum hann hevur undirskrivað. At hann hevði aðra stöðu í Havn skilti eg ikki, men gjørdi mær illt.

Tú fert, vinur mín, at taka aftur skuldsetan og óstortliga skrivan tina um meg í læknastríðnum.

Mín lutur í hesum stríði er opin og áongan hátt undir heilum.

I Havn, 22/5-1953.

P. M. Dam.

Valutaráðið og vøruinnflytanin

Undan krígunum var einki valutaráð í Föroyum. Hann, ið ynskti at flyta inn vörur úr útlandinum, kundi úr bankanum fáa tað gjaldoyra, honum tørvaði. Men undir krígunum varð sett á stovn eitt valutaráð, og í § 1 í reglugerðini stendur: »Ráðið skal eftir-ansa, at Föroya útlendishandil fer fram á tryggum grundarlagi og at landsins gjaldoyra verður hildið í lagi.«

Undan krígunum og líka aftaná kríggjð hövdu føroyingar avlop av enskum gjaldoyra, men um heystið 1947 var vend komin í, so vit tá komu í valutatrot. Í 1948 varð avtala gjørd millum Föroyar og Danmark um eina betalingskipan, hareftir vit kundu fáa uppskyt frá danska nationalbankanum, men hetta varð tó treytað av, at ein valutatálanur varð gjørdur fyrir eitt ár í senn.

I Danmark er valutastöðan tey seinastu árinu so nógvar batnað, at flest allar vörur eru settar á frílistu. Ársakað harav setti javnaðarflokkurin fram uppskot um, at valutastýrið var avtikið og at bankarnir (sum undan krígunum) umsótu valutainu, men var sambands- og fólkaflokkurin av aðrari áskoðan og er tí enn fremmandur valuti undir serligum stýri.

Valutastýrið var tó av tí áskoðan, at linkast kundi um skamtanina av fremmandum gjaldoyra, og setti tí uppskot í 1952 um, at nýtt kundi vera til innflytan av vörum frá øðrum londum enn Danmark 16,2 mill. (úr Danmark er innflutningurin friur og var hann í 1952 37,8 mill.). Men fleggjar-nevndin fek uppskot samtykt á tingi, at áleggja valutastýrinum, at ansa eftir, at ikki mátti vera innflutt íalt meira enn 48 milliónir, tað vil siga 3 milliónir úr øðrum londum enn Danmark.

Hetta var so tað, valutastýrið hevði at ráða yvir, og tá tað, ið skal nýtast til fiskivinnuna og ídnaðarvirki, fyrst og fremst skiljast, var litið og einki eftir til aðrar vörur.

— Tá nú Knud Wang blaðstjóri Dagblaðsins, skivur, at eg havi ábyrgdina fyrir at flest allar vörur, ið innfluttar vera, koma um Danmark, sjálvt um upprunalandið er eitt annað, so er hetta bert illgitan, ið einki hald er í. Eg havi gjørt líka tað mótsetta, við fyrst saman við hinum javnaðarmonnum á tingi at hava sett fram uppskot um at taka av valutastýrið fyrir meira enn einum ári síðani, men tá kallaði Knud Wang í Dagblaðnum hetta uppskot okkara fyrir eitt »propaganda-uppskót«. Seinri havi eg í valutastýrinum verið við til at gjørt ein so rúman valutaplán, ið samtyktur var av danska nationalbankanum, at tað hevði verið møgult at komið hjá um umsökjarum á móti, men meir- aluti lögtingsins viðtók at skarva av 8 milliónir, og komu tí flest allar innfluttar vörur í 1952 úr Danmark.

Víðvikandi kolamálinum liggur landið annarsleiðis. Valutaráðið skal sum fyrr nevnt ansa eftir, at landsins gjaldorka er í lagi, men í løtuni hava vit bretskan valuta, so vit tørvu ikki av tí grund t stöðga innflytanini av útlendiskum brenni. Men hvórvítt meira ella minni kol eigur at verða innflutt er sjálvandi ein arbeiðsspurningur, eins og tað er við øðrum, mjólk og øðrum búnaðarvörum ella ídnaðarvörum, sum framleiddar verða í Föroyum. Eg skal tó, við tað at navn mítt í fleiri blóðum er nevnt í sambandi við innflytanina av káli upplýsa, at síðani kolamenn úr Suðuroy — saman við lögtingsmonnum úr Suðuroy — heittu á valutastýrið í vetur um at hjálpa Hvalbington við at fáa selt tað kol, ið høgt var, ikki havi

verið við til at givið innflutningsloyvi fyrir útlendiskum brenni.

Men tá ið tað gongur so illa hjá Hvalbington við at sleppa av við kol teirra, so er hetta ikki ársakað av at meira kol verður flutt inn enn áður, tvørturímóti. Tey trý seinastu árin er innflutningurin stöðugt minkaður:

1950 var innflutt fyrir	85.849
1951 var innflutt fyrir	59.551
1952 var innflutt fyrir	43.684

Hetta umfatar eisini kol innflutt úr øðrum londum enn Onglandi, men sjálvt brokið av káli er minkað munandi, bæði tí meira torv verður skorið nú enn árinu framanundan, og eisini tí at tíðinar eru so nógvar versnaðar.

I. Fr. Øregard.

Frá Ferðamannafelagnum

Týsdagin bjóðaði formaður Ferðamannafelagsins Stig G. Rasmussen til blaðmannafund.

Seinastu Tjaldursferðina úr Föroyum fóru hann og Poul Joensen til Noregs, har teir hövdu samráðingar við norðmenn um um ferðalíkini. Hesa somu ferð fóru 29 ferðafólk úr Föroyum í land í Kristiansand. Nökur av hesum vórðu verandi í Noregi, onnur hildu leiðina víðari til Danmarkar. Somuleiðis komu nökur heim aftur við Tjaldrunum, m. a. 3 Klakksvíksgentur, ið hövdu verið í Oslo. Tær létu óføra væl at ferðini.

Úr Noregi koma eingi ferðafólk higar í summar, og segði Stig hetta vera orsakað av, at ov stutt tíð hevði verið til stórvegis propagandu fyrir at vekja áhuga fyrir hesum ferðum.

OSTUR og SMØR

Vit hava feskan, feitan OST og fríkt føroyskt SMØR.

A.S Thorshavns Mælkeforsyning & Margarinefabrik

LÝSING

Fiskamarknaðurin í Bretlandi verður stongdur: I Grimsby 25. mei og 2. juni 1953 I Hull, Fleetwood og Aberdeen 2. juni 1953 Tórshavn, 19. mei 1953

Fiskivinnuskrivstovan

FÆRÖSK MARGARINE

VITA No 1

VITAMINISERET

FÆRÖSKT PRODUKT

FINN PRODUKT

KUNNGERÐ

Hervið verður gjørt kunnugt, at rokningar uppá tann til figgar-árid 1953/54 áliknaða skattin til Landskassan eru sendar öllum teimum persónum, virkjum og felögum, ið eru skattskyldug sambart lógina.

Møguligar klagur hesi skattaálikning viðvíkjandi verða at stíla til Skattanevnd lögtingsins áðrenn ein mánaða frá niðanfyrirnevnda degi.

Aftaná 1. juli í ár eigur renta at verða guldin av skattinum soleiðis sum tilskilað er á rokningini.

Minnt verður á, at útlýggjan av rúsdrekka (spiritus, vín og sterk öl) er treytað av, at allar til gjaldingar fallin skattur er guldin.

FÖROYA GJALDSTOVA, 21. mai 1953.

J. Nicolaisen.

Tórshavnar líkkistugoymsla

hevur telefon nr. 2206

ymiskir prisir

JACOB C. JOENSEN

snikkari

I Danmark hava teir havt samráðingar við ymiskar ferðamannastovnar, m. a. samráðstut teir við Kampmann hypotekbankastjóra, leiðaran fyrir ferðapropagandutenastuni í Danmark, hr. Lichtenberg, D. F. D. S. o. a. Poul Joensen er framvegis í Danmark og samráðingarnar halda áfram.

Danska ferðasambandið er til reiðar at veita Föroya Ferðamannafelag stuðul. M. a. hava teir bjóðað sær til at lata prenta serligan propagandabókling um føroysk ferðamannalíkindi at senda til grannalondini.

Ferðamannafelagið arbeiðir fyrir at kunna veita ferðafólki betur »services« og líkindi eru til, at fólk, ið setla sær til útheimin, bert vit at stökka inn á gólvið hjá Ferðamannafelagnum kunnu fáa teirra ferða- og gistingarvæðskifti greidd har.

I Keymannahavn var blaðmannafundur umboð á Tjaldrunum, har Z. Nielsen og Stig G. Rasmussen greidd blaðmonnum frá føroyskum ferðalíkningum.

Ein hin størsti meinbogi tykist at vera gistingarvæðskiftini og rúsdrekkaupplýsingur.

Ítróttatíðindi úr Sörvági

Ein rættur ítróttadagur var í Sörvági síðsta sunnudag, 10. mei. Fyrst leikaðu skúladreingir úr Sörvági móti skúladreingjum úr Miðvági fítbólt, úrslitið varð 2—1 til Sörvági. Síðan fór fram landskappingardystur í hondbólti, tað var 1. lið »Dúgvane«, Sörvági, ið leikaði móti 1. lið »Söljane« úr Sandavági. Dúgvane vann Söljuna við 2—0.

Nú leikaðu vaksni dreingir úr Sandavági móti dreingjum úr Sörvági hondbólt, her stóð á jøvnum, 5—5. Seinast leikaðu skúlagentur úr Miðvági móti skúlagentum úr Sörvági. Miðvágsentur vunnu leikin við 2—1.

Veðrið var av tí allarbesta. Leikað varð á leikvøllinum, sum Sörvingar hava gjørt niðri á Dungsand, og sum nú er at kalla liðugur.

Nógv var fólkið, ið fylgdi við í hesum vökru leikum, og aftaná samlaðust öll uttan um ókið, har unglingar iðka frælsan ítrótt. Spannandi var at sigga teir lofta sær í stangarlop upp í nær- um triggja metra hædd.

Og so handanfólkið, sum í bilum fór syngjandi ítróttasang Mikkjals á Ryggi: »Á leikvøllum funnst í forðum«, setti ein hátíðardám á dagin.

Kristi himmalfærðsdag 14. mei leikaðu Sörvingar hondbólt og fítbólt móti monnum av vaktarskipinum »Thetise«; Sörvingar vunnu báðar leikurnar: Hondbóltin 3—2 og fítbóltin 7—3. Servin.

Grótídnadurin

Menn siga, at um tær røttu maskinurnar fáast vilja stórir móguleikar opna seg fyrir grótídnadur í Havn.

Umsókn er um marshallán (áv donsku milliónunum).

Lítið av hvali, mest spermur hevur verið at fingið.

Pige

søges snarest

fru Valdemar Lützen.